

Borçlar kanununun 125 nci maddesindeki müruru zaman hükmünün hukuku amme münasebetlerine taallük eden hâdiselere şumulü olub olmadığının tefsiri hakkında 3/403 numaralı Başvekâlet tezkeresile tahsili emval kanununa müzeyyel 1/1029 numaralı kanun lâyihası ve Maliye, Adliye ve Bütçe encümenleri mazbataları

Borçlar kanununun 125 nci maddesindeki müruru zaman hükmünün hukuku amme münasebetlerine taallük eden hâdiselere şumulü olub olmadığının tefsiri hakkında 3/403 numaralı Başvekâlet tezkeresi

T. C.

Başvekâlet

Kararlar müdürlüğü

Sayı 6/3748

24-XII-1933

B. M. M. Yüksek Reisliğine

Müruru zaman haddi bulunmayan hususi kanunlardaki amme hukuku mükellefiyetlerinden doğan borçlar hakkında borçlar kanununun 125 nci maddesinin tatbik edilb edilmeyeceğinin tefsirine dair Maliye vekilliğinden yazılan 2-IV-933 tarih ve 7099/24 sayılı tezkere ile Adliye vekilliğinden alınan 13-XII-933 tarih ve 448/48 sayılı mutaleaname suretleri yüksek huzurlarına sunulmuştur.

İşin tefsir yolu ile halline ve sonunun bildirilmesine yüksek müsaadelerini dilerim efendim

Başvekil

İsmet

Maliye vekilliğinin 2 - IV - 1933 tarih ve 7099/24 sayılı tezkeresi suretidir.

İstanbulda Galata köprüsünde Şirketi hayriye vapurları yoleularına tahsis edilen mahalde memurların ifayi vazife ettiği iki dairenin bina vergisi dolayısıyla, Hazine aleyhine ikame edilen idarî dava üzerine Şûrayi devletçe, bina vergisi müruru zaman haddi hakkında borçlar kanununun 125 nci maddesine istinaden ittihaz olunan karar şayanı dikkat ve ehemmiyet bir mahiyet arz etmektedir. Şöyleki:

Kararı mezkûrda, bina vergisi kanununda müruru zaman hakkında bir hüküm mevcut olduğundan borçlar kanununun 125 nci maddesine istinaden bina vergisi için on senelik bir müruru zaman kabulü ve 1341 senesine kadar olan vergilerin talep olunmaması lâzımgeleceği neticesine varılmaktadır.

Malûmu devletleri olduğu üzere, barolar kanunu, hukuku hususiye muamele ve münasebetlerini tanzim eyleyen bir kanundur. Bu kanunun 125 nci maddesinde mevzubahs olan müruru zaman da, hukuku hususiye münasebetlerine tatbik edilecek müruru zaman haddini beyan eder. hukuku amme münasebetlerine taallük eden vergi muamelâtı ise ancak hukuku amme mevzuatı ile sureti halle bağlanmış bulunmaktadır. Bu itibarla vergi kanunlarında sarahat olmadıkça ve bu babda umumî mahiyette bir hüküm bulunmadıkça borçlar kanununa istinaden müruru zaman haddi kabulü caiz gö-

rülemez. Bina vergisi kanununda, bu vergiye aid müruru zaman haddi kabul edilmediği gibi, ne tahsili emyal kanununda ve ne de muhasebei umumiye kanununda müruru zaman hakkında umumi bir hüküm de bulunmamaktadır.

İsviçre borçlar kanununu şerhetmiş olan müellif (Rosel) Şûrayı devlet kararında istinad edilen 125 nci maddenin şerhinde, bu maddenin bütün hukuku hususiye mevaddına tatbik edilen müruru zaman müddetlerini tayin eylediğini beyan ederek maddenin tatbikatını hukuku hususiye münasebetlerine hasreylemesi, hukuku hususiye kaidelerile halledilmesi mümkün olmayan amme mükellefiyetlerinde bu kanunun kabili tatbik olmayacağını teyid eylemektedir.

Bu vaziyete göre, Şûrayı devletin, bina vergisi kanununda müruru zamana tâbi tutulmamış olan bina vergisi hakkında borçlar kanunuhükümü dairesinde karar ittihazı yolunda izhar ettiği kanaat amme hukuku nazariyat ve tatbikatına muhaliftir.

Şûrayı devlet kararla izhar olunan kanaat, bina vergisi tatbikatı noktasından olduğu kadar kanunlarında müruru zaman hadleri mevzubahs edilmeyen vergilere de teşmil edilmek mümkün olduğundan borçlar kanununun mevzubahs 125 nci maddesindeki müruru zaman hükmünün hukuku amme münasebetlerine taallük eden hâdiselere şumulü olup olmadığımn Büyük Millet Meclisince tefsir edilmesi hususuna müterettib muamelenin ifasma müsaade buyurulmasını arzeylerim efendim.

Maliye vekili

M. Abdülhalik

Adliye vekilliğinin 13 - XII - 1933 tarih ve 448/48 sayılı tezkeresi suretidir

Maliye vekâletinin tevdi buyurulan tezkeresinde; bina vergisinden dolayı Hazine aleyhine açılan idarî dava üzerine Devlet şûrasınca bina vergisi müruru zaman haddi hakkında borçlar kanununun 125 nci maddesine istinaden karar verilmiş isede borçlar kanununun 125 nci maddesi bütün hukuku hususiye münasebetlerine tatbik edilen umumî bir müruru zaman müddetini göstermekte olmasına göre hukuku amme mükellefiyetlerine tatbiki doğru olamayacağı gibi bina vergisi tatbikatı noktasından olduğu kadar kanunların da müruru zaman haddi mevzu bahs edilmeyen vergilere de teşmil edilmek mümkün olduğundan 125 nci maddedeki müruru zaman hükmünün hukuku amme münasebetlerine taallük eden hâdiselere şumulü olup olmadığımn tefsiren hallettirilmesi istenmektedir.

Borçlar kanununun 125 nci maddesi bütün hukuku hususiye mevaddına tatbik edilen umumî bir müruru zaman müddetini beyan eder. Ancak mala taallük eden hak ve menfaatler sahasında müruru zamanla sakıt oluyuran hak olmamasına göre hukuku amme mükellefiyetlerinden doğan borçlar hakkında hususî kanunlarında veya muhasebei umumiye kanununda müruru zaman haddi gösterilmiş ise gösterilen müruru zaman nazara alınır. Kanunu mahsuslarında müruru zaman gösterilmeyen amme hukuku mükellefiyetlerinden doğan borçlar hakkında bizzarur hukuku hususiye münasebetlerini tanzim eden borçlar kanunu hükümlerinin tatbiki ikitiza ettiği mutalea edilmekte ve Temyiz mahkemesi dördüncü hukuk dairesi heyetinin kanaati de hususî kanunlarında müruru zaman tayin edilmemiş olan hukuku amme mükellefiyetleri hakkında borçlar kanunundaki müruru zaman hükümlerinin tatbiki icab edeceği merkezinde bulunmakta ise de keyfiyetin tefsiren halli icab edib etmiyeceği yüksek reylerine bağlıdır efendim.

Adliye vekâleti vekili

Zekâi

Tahsili emval kanununa müzeyyel kanun lâyihası (1/1029)

T.C.

Başvekâlet

21-V-1934

Kararlar müdürlüğü

Sayı : 6/1381

B. M. M. Yüksek Reisliğine

25 ağustos 325 tarihli tahsili emval kanununa zeylen Maliye vekâletince hazırlanan ve İcra vekilleri meclisince 20 - V - 1934 te Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte yüksek huzurlarına sunulmuştur.

Bu içtima devresinde müzakeresine yüksek müsaadelerini dilerim efendim.

Başvekil
İsmet

Esbabı Mucibe

Kazanç, Muamele ve dahili İstihlâk vergileri gibi bazı vergilerde verginin henüz tarh safhasında bulunduğu veyahud tahsili emval kanunu mucibince haciz kararı alınabilmek için ihtar cetvellerinin asılarak 10 gün beklemek icab ettiği bir sırada mükelleflerden bazılarının vergiden kaçmak maksadile menkul ve gayrimenkul mallarını kaçırmak veya ecnebi memleketlere gitmek suretile Hazineyi izrar teşebbüsünde buldukları görülmekte ve tetbiri ihtiyatı vazına zaruret hâsıl olmaktadır.

Tahsili emval komisyonlarının tedbiri ihtiyatı vazına selâhiyetleri tahsili emval kanununda meskût kalmış bulunmasından dolayı bu gibi mükellefler hakkında tedbiri ihtiyatı vazı için mahkemelere müracaat mecburiyetinde kalmaktadır. Ancak haklarında haczi ihtiyatı kararı alınan bazı mükellefler mahkemelere ve hatta bazen aynı mahkemeye müracaat ederek tahsili emval kanunu mucibince yapılan takibata karşı tehiri icra kararı almakta ve bu kararların refine karar alınıncaya kadar tahsilât teahhura uğramaktadır.

Diğer taraftan vergilerin tahsili emval kanununa tevfikân idafî merciler tarafından takib icabettiği halde tedbiri ihtiyatı kararı alınmak mecburiyeti dolayisile mali idareler tarafından mahkemelere müracaat edilmesi merciler arasında tedahül vukuuna ve mütenakız muamelere yol açmakta ve takib yollarında ihtilâtlara sebep olmaktadır.

Arzolunan mahzurları ortadan kaldırmak ve hukuk usul muhakemeleri kanununda yazılı sebeblere münhasir kalmak üzere vergilere aid hususatta tedbiri ihtiyatı mahiyetinde olmak üzere muvakkat haciz vazı için tahsili emval komisyonlarına selâhiyet verilmesi muvafık görülmüş ve 25 ağustos 325 tarihli tahsili emval kanununa zeyil olmak üzere lâyiha tanzim ve takdim kılınmıştır.

Maliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Maliye encümeni

Karar No. 13

Esas No. 1/1029, 3/403

26 - XI - 1934

Yüksek Reisliğe

25 ağustos 1325 tarihli tahsili emval kanununa bazı maddeler ilâvesine dair olub Başvekâletin 21 mayıs 1934 tarih ve 6/1381 sayılı tezkeresile Büyük Meclise tevdi ve encümenimize havale buyurulan kanun lâyihası Maliye vekili Fuad hazır olduğu halde tetkik ve müzakere olundu:

Encümenimiz lâyihanın esasını mütalea etmeden evvel 1325 tarihli tahsili emval kanununun noksanlarının bu şekilde parça parça ıslahı yerine yeni bir tahsili emval kanununun tedvinindeki zarurete temas etmiştir. Vergi kanunlarının hemen hepsi büyük değişikliklere uğradığına ve 25 yıl evvelki iktisadî ve içtimâî hayat şartlarına uygun yapılan kanunun bu günün ihtiyaçlarına uymayacağına göre toplu ve insicamlı bir tahsili emval kanununun lüzumunu tasrih eylemiştir. Maliye vekili böyle bir lâyihanın hazırlanmakta olduğunu söylemiş ve encümen bunun taeili arzusunu izhar etmiştir.

Lâyihaya gelince; filhakika bazı vergilerin tarh safhasında bulunduğu esnada veyahud tahsili emval kanununa göre haciz kararı alınabilmek için ihtar cetvellerinin asılarak on günlük müddet beklenildiği sırada bazı mükelleflerin vergiden kurtulmak için haczi kabil şeylerini kaçırmaları encümenimizce varid görülerek lâyiha esas itibarile kabul edilmiştir. Ancak arazi ve bina gibi gayrimenkul üzerine tahakkuk eden vergilerde buna lüzum olmadığı düşünülerek bu vergiler ihtiyatî tedbirden istisna edilmiştir.

Vaktinden evvel yapılacak muvakkat hacizler bilhassa iktisadî hayatta büyük aksülâmeller yapacağından encümenimiz bu tedbirin ancak tarh esnasında yapılmasını kabul ve maddeyi tadil etmiştir.

Zan üzerine alınacak tedbirlerde de aynı mahzur mütalea edilerek bunun komisyonlarca iyice takdir edilmesi için tedbire sebep olan hallerin etraflıca anlaşılması kaydı fıkraya ilâve edilmiştir.

Lâyihanın ikinci maddesi vuzuh ve şümül itibarile daha genişletilerek fıkralara ayrılmış ve muvakkat haczin her hangi bir ihmâl ile uzatılmaması için ibarede tadil yapılmıştır.

Muvakkat hacizlerin teminat gösterildiği takdirde kaldırılması encümenimizce düşünülmüş ve üçüncü madde tedvin edilmiştir. Ancak teminat olacak şeyler artırma ve eksiltme kanununda sayıldığına göre encümenimiz yeni bir hüküm koymaktan ise mezkûr ana kanundaki hükümleri aynen almıştır.

Muvakkat haciz yüzünden zarar ve ziyanların doğabileceği encümenimizce varid görülüş ve fıkra ayrı bir madde olarak tedvin edilmiştir. Ancak bunun Hazinece verilmesinin Hükümetin teklifindeki şekilde mutlaka mahkûmiyete müstenid bulunması kaydı kaldırılarak Hazinece de resen verilmesi ihtimali düşünülmüştür.

Lâyihanın son iki maddesi bazı kelime tashihleriyle aynen kabul edilmiştir.

Bazı amme hukuku mükellefiyetlerinden doğan borçların mururu zaman haddi hususî kanunlarında tayin edilmemiştir. Bunlar hakkında borçlar kanununun 125 nci maddesinin tatbik edilip edilmeyeceğinin tefsiri Maliye vekâletinin müracaatı üzerine Beşvekâletçe 24 - XII - 1933 tarih ve 6/3748 sayılı tezkere ile istenilmiş ve tezkere encümenimize havale buyurulmuştur.

Arazi ve bina vergilerinden başka bir çok vergi kanunlarında tahakkuk ve tahsil için ayrı ayrı mururu zaman müddetleri tayin edilmiştir. Mururu zaman haddi tayin edilmeyen hususlarda, mevud * dosyadan anlaşıldığına göre, mükellefler Devlet şûrasına ve adlî kaza yoluna müracaat etmişlerdir. Devlet şûrası Maliye vekillîğinin 2 - IV - 1933 tarihli tezkeresine göre bina vergisi mururu zaman haddi için borçlar kanununun 125 nci maddesinin muteber olacağına karar vermiştir. Temyiz mahkemesi 4 nci hukuk dairesince de hususî kanunlarında mururu zaman haddi tayin edilmemiş olan hu-

kuku amme mükellefiyetleri hakkında borçlar kanunundaki müruru zaman hükümlerinin tatbiki icab edeceği kanaatinde bulunduğu Adliye vekâletinin dosyada mevcut 13 - XII - 1934 tarihli tezkeresinden anlaşılmıştır.

Borçlar kanunu hususî hakları şümulü içine alıb mahiyet ve gayesi itibarile bundan büsbütün ayrı olan amme hak ve menfaatlerinin ayrı bir nehçe tâbi olması Maliye vekâleti hukuk müşavirliğine mütalea edilmektedir.

Amme mükellefiyetlerinden doğmuş olsa bile ebediyet ifade edecek her hangi bir alacak ve borç tasavvurunun umumî kanunlarımızda mevcut esaslara göre mümkün olmadığı ve amme hukukuna taallük eden ağır cürümler ile bu cürümlerden doğan Hazine alacakları müruru zamana tâbi tutulduğu ve vergi mükellefiyetlerinden pek çoklarında müruru zaman prensibi kabul ve tedvin edilmiş olduğu halde açık kalan iki kalem vergi için müruru zaman kabul edilip edilmemekte tereddüd edilmesi doğru görülmemiş ve en yüksek kaza salâhiyetini haiz temyiz mahkemesile Devlet şûrası karar ve içtihatlarını da hükümsüz bırakacak bir tefsirin çıkarılmasında hiç bir fayda görülemez.

1 mart 1934 tarihli ve 6/489 numaralı Başvekâlet tezkeresine bağlı vergi bakayasının tasfiyesine ve mükelleflere bazı kolaylıklar gösterilmesine dair olan kanun lâyihasının müzakeresinde de encümenimiz bütün vergilere şamil olacak bir müruru zaman haddinin tayinini tasvib

ederek esbabı mucibesinde temennide bulunmuştu. Halen encümenimizde tahsili emval kanununa müzeyyel bir lâyiha müzakere edilmekte olup tefsir fıkrası da mezkûr kanuna temas etmekte ve bu noksanlık adli ve idarî kaza ile Maliye vekâleti arasında ihtilâflar doğurmakta olduğundan encümenimiz her iki işi tevhid ederek tefsir yerine evvelce müzakere ettiği esası tevsi ve lâyihaya 5 nci madde olarak ilâve etmiştir.

Maddenin birinci fıkrasında on sene müddet kabul edilmiş, ikinci fıkrada eenebi memlekette bulunan borçlular için müddet yirmi seneye çıkarılmıştır. Müruru zamanı durduran haller ayrıca tasrih edilmiştir.

Akitler ile sair muamelâtta doğan Hazine alacaklarının umumî hükümlere tâbi olması tabii ise de tatbikatta tereddüdlere mahal vermemek gayesile bunun tasrihi faydalı görülmüştür.

Bu kanunun meriyetinden evvel geçmiş zamanların mahsubu için bir muvakkat madde tanzim ve kabul edilmiştir.

Yüksek Reislîğe arz olunur.

Maliye E. R.	M. M.	Kâ.	Aza
Gümüşane	Isparta	Aydın	Urfa
H. Fehmi	Kemal Ünal		Behçet
Aza	Aza	Aza	Aza
Kütahya	İstanbul	Kastamonu	Diyarbakir
Nasîd	Hamdi M.	Refik	Zülfü
Aza			
Balikesir			
Pertev			

Adliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Adliye encümeni

Karar No. 11

Esas No. 1/1029, 3/403

12 - XII - 1934

Yüksek Başkanlığa

Tahsili emval kanununa bazı maddeler eklenmesine dair Maliye bakanlığınca hazırlanıp Adliye encümenine havale olunan kanun lâyihası Maliye encümeninin mazbatasile birlikte okunarak görüşüldü:

Lâyihanın tetkikinde Maliye encümeninin değişikliklerle kaleme aldığı lâyiha esas tutulmuş ve müruru zaman haddi bulunmayan hu-

susî kanunlardaki amme mükellefiyetlerinden doğan borçlar hakkında genel hükümlerin tatbik edilip edilmeyeceğinin tefsir yolile halline dair gönderilmiş olan Maliye tezkeresinin de bu işle birleştirilmesine dair Maliye encümeninin kararı encümenimizce de kabul olunmuştur.

Lâyihada bina ve arazi vergilerinden başka vergiler için Hazine haklarını korumak maksi-

dile muvakkat haciz koymak suretile ihtiyatî tedbir almağa, salâhiyet istenmektedir.

Adi alacaklar için genel hükümlerimiz arasında bu isteğe benzer usuller bulunduğundan amme haklarından sayılan vergi borçlarını vermemek için mal kaçırılması ve mükellefin kaçması gibi hallerde tahsili emval kanununa göre icraî haciz koyma zamanını beklemeksizin bu hakkın kaybolmak tehlikesini önlemek üzere ihtiyatî bir tedbir almağa Hazinenin salâhiyetli olması esasî encümenimizce de lüzumlu ve yerinde bir teklif olduğuna kanaat hâsıl olmuştur.

Encümenimiz bu esaslar için de maksadı daha etraflı ifade etmek ve genel hükümlerle ahenkli ve karşılıklı olabilmek ve mükellef ile Hazinenin haklarını korumak için lâyihamın maddelerini bazı değişikliklerle tertib etmiştir.

Birinci maddede ihtiyatî tedbir olarak konulacak harcın ihtiyatî haciz suretinde yazılmasını ve bu haciz konabilmek için hacze esas olan verginin tahakkuk ettirilmesinin başlıca şart olması birinci maddede gösterilmiştir. Böyle matrahlar anlaşılacak verginin miktarı tahakkuk ettirilmedikçe her hangi bir muamele yapmanın doğru olmayacağı meydanda olduğu gibi açık olarak kanunda tahakkuk keyfiyeti gösterilmezse tatbikatta yerinde olmayarak haciz konmağa tevessül olamayacağı ve bu yüzden de Hazinenin tazminat vermeğe mecbur kalacağı ihtimali düşünülmüştür.

Konacak haczin borçlu mükellefin malları ve başkalarında olan alacak ve hakları üzerine yapılması açıkça yazılmıştır.

Bina ve arazi vergileri için ihtiyatî haciz konulması bu lâyihada kabul edilen hükmün dışında bırakılmış olması bu vergi matrahlarının gayrimenkul mal olmalarından bunlara aid verginin tahsil karşılığı kaçırılmayacağı cihetle Maliye encümeninin maddede buna aid istisnaî kaydı encümenimizce de isabetli görülmüştür.

Encümenimiz ihtiyatî haciz konabilmek sebeplerini bütün ihtimallere göre daha açık yazmayı fâideli bulmuştur.

Bir de ihtiyatî haciz konabilmek için verginin tahakkuk ettirilmiş olması beraber haciz ile birlikte mükellefe tebligat yapılması da mükellefin bir diyeceği varsa kanun yollarına müracaatle itirazda bulunabilmek için birinci maddenin son fıkrasına kayid konulmuştur.

İkinci maddede ihtiyatî haciz kararına karşı yapılacak itiraz usulleri yazılmıştır.

Tetkiki itiraz komisyonlarına yapılacak itirazlardan başka konan haczin esasına taallük etmeyen ve yalnız haczin tatbikında haczi caiz olmayan malların haczinde yolsuzluklara karşı bir müddet kaydi olmaksızın her zaman en büyük malmemuruna şikâyet yolile müracaat edilebilmesi maddede gösterilmiş ve bu şikâyet üzerine verilecek karara karşı da üç gün içinde tetkiki itiraz komisyonlarına itirazda bulunabileceği ve bu komisyon kararının katî olacağı yazılmıştır.

İkinci maddenin son fıkrasında haczedilen mallar üzerinde üçüncü şahısların istihkak iddiası ve zimmetlerindeki alacağın bulunmadığı ihtilâfların genel hükümlere göre mahkemelerce halli tabî bulunmuş ve buna dair kayid konulmuştur.

Lâyihamın üçüncü maddesinde üç fıkrada yazılan sebeplerle ihtiyatî haczin kaldırılacağı gösterilmiştir. Bu maddede Maliye encümeninin aynı esaslara dayanan sebeplerle haczin «derhal kalkar» hükmü yerine haczi koyan dairesinin gene kendisi tarafından haczi kaldırması zarar iddiası gibi hâllere karşı ileride ihtilâf çıkmasına meydan vermemek düşüncesile münasib görülmüştür. Teminat karşılığında haczin kaldırılacağı ve ne gibi şeylerin teminat sayılacağı ve gayrimenkulü ipotek etmek isteyen bu isteğinin kabul edileceği (2490) sayılı kanunda etraflı ve açık olarak yazılı bulunduğundan bu kanunun (17) nci maddesi işaret olunarak madde tertib olunmuştur.

Beşinci madde haksız konmuş veya tatbik edilmiş olan ihtiyatî hacizler sebeble husule gelen zararın Hazinece ödeneceği ve Hazinenin de sebep olanlara rücu edeceği hükmünü göstermektedir ki bunun açık olarak kanunda yer alması memurlar için salim ve kanuna uygun sebeplerle muamele yapmalarını ve aksi hâllerde de mükellefin hakkını korumasını temin etmektedir.

Bu lâyiha ile birleştirildiği yukarıda yazılan müruru zaman keyfiyeti 6 nci maddede yazılı hükümlere bağlanmıştır.

Encümenimiz hususî kanunlarında yazılı olmayan vergi ve resimlerle bunların munzam kesirleri için beş yılda müruru zamana uğramasını muvafık bulmuştur.

Beş yıl içinde bir vergi ve resim tahsil

edilmediği halde müruru zamana uğrayarak bunları istemek hakkının düşmesi Hazinesin menfaatine daha uygun olacağı encümenince düşünülmüştür. Görünüşe göre bu müddetin kırsa olduğu mütaleası ileri sürülmüş ise de uzun münaheşaların varması olan bu kararla encümen, malmemurlarının daha dikkat ve çalışkanlıkla Hazine hakkını yitmek tehlikesinden kurtarmalarına âmil olacağı ve bazı vergi kanunlarında da beş sene esas kabul edilmiş olduğu düşüncesi ile müruru zaman müddetinin beş sene olması muvafık görülmüştür. Lâyihaın muvakkat maddesinde intikal devresi sayılabilecek zamanlardaki müruru zamanı aid hükümleri açık olarak göstermiştir.

Yukarıda yazılı sebeplerle değiştirilen bu lâyiha Bütçe encümenine verilmek üzere Baş-

kanlığa sunulmasına karar verilmiştir.

Ad. En. Rs.	M. M.	Kâtib
Çorum	Kocaeli	Trabzon
Münir	Salâh Yargı	Raif
Aza	Aza	Aza
Tokad	Antalya	Mânisa
Resai	Haydar	Refik İnce
Aza	Aza	Aza
Konya	Çanakkale	Erzincan
S. Höcek	Osman Niyazi	Abdülhak Fırat
Aza	Aza	Aza
Kayseri	Kayseri	Kocaeli
S. Azmi	A. Tevfik	Ragıp Akça
Aza	Aza	Aza
Muğla	Tokad	Antalya
N. Tuna	Nâzım Poroy	Numan
		Balıkesir
		Vasfi

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe encümeni

Karar No. 61

Esas No. 1/1029, 3/403

19 - XII - 1934

Yüksek Reisliğe

25 ağustos 1925 tarihli tahsili emval kanununa bazı maddeler eklenmesine dair olan Başvekâletin 21 mayıs 1934 tarih ve 6/1381 sayılı tezkeresi ile encümenimize havale edilmiş olan kanun lâyihası Maliye ve Adliye encümenlerinin mazbatalarile birlikte Muhasebat umum müdürü Memed Ali ve Tahsilât müdürü Nazif anık oldukları halde okundu ve konuşuldu. Encümenimiz Adliye encümeninin fikirleriyle tamamen birleşerek bu encümen tarafından anıklanan kanun lâyihasını olduğu gibi onaylamıştır.

Müstacelen müzakere edilmesi dileği ile Umumi heyetin tasvibine konulmak üzere Yüksek

Reisliğe sunuldu.

Reis	R. V.	M. M.	Kâtib
Burdur	Isparta	Bayazıt	Balıkesir
M. Ş. Özkan	M. Ünsal	İhsan	Enver
Bursa	Çorum	Erzurum	
Dr. G. Kağraman	Mustafa	A. Araslı	
Giresun	İstanbul	İzmir	
Kâzım Akay	Sadettin	Kâzım İnanç	
Kayseri	Kırklareli	Kırklareli	
A. Hümi	Ş. Ödül	M. Nahid	
Manisa	Mardin	Sıvas	
M. Turgud	R. Erten	Remzi Çiner	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

25 ağustos 1325 tarihli tahsili emval kanununa müzeyyel kanun lâyihası

MADDE 1 — Alâkalı kanunlarına göre bulunmuş matrahlar üzerine verginin tarhından evvel veya sonra aşağıdaki hallerde tahsilât komisyonları mükelleflerin kanunen haczi caiz malları ve alacakları üzerine bir tedbiri ihtiyatî olarak muvakkat haciz koyabilir.

1 - Mükellefin Türkiyede muayyen ikamet-gâhı yoksa;

II - Mükellefin borcunu vermemek maksadile mallarını gizlemeğe, kaçırmağa veya kendisi kaçmağa hazırlanır veya kaçarsa;

MADDE 2 — Yukarıki madde mucibince konulacak muvakkat hacizler alâkalı kanunlarına göre borcun muacceliyet iktisab edib tahsili emval kanununun dokuzuncu maddesi mucibince icraî hacze inkilâb edinceye kadar devam eder.

Yapılan tarhiyatın, kanun yollarile terkini katiyet kesbederse muvakkat haciz derhal kaldırılır. Bu yüzden Hazine zarar ve ziyân tediyesine mahkum olursa müsebbiblerine tazmin ettirir.

MALİYE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

25 ağustos 1325 tarihli tahsili emval kanununa müzeyyel kanun lâyihası

MADDE 1 — Bina ve arazi vergileri haric olmak üzere bulunmuş matrahlar üzerine vergilerin tarhı sırasında veya sonra aşağıdaki hallerde tahsilât komisyonları mükelleflerin kanunen haczi caiz malları ve alacakları üzerine bir tedbiri ihtiyatî olarak muvakkat haciz koyabilirler .

1 - Mükellefin Türkiyede muayyen ikamet-gâhı yoksa,

2 - Yahud mükellefin vergisini vermemek maksadile mallarını gizlemeğe, kaçırmağa veya kendisi kaçmağa hazırlandığı yahud kaçtığı anlaşılırsa.

MADDE 2 — Aşağıdaki hallerde muvakkat haciz derhal kalkar:

1 - Vergi mükellef tarafından ödenirse,

2 - Verginin terkinin kanunî yollarla katileşirse,

3 - Alâkalı kanunlarına göre vergi muacceliyet kesbedib tahsili emval kanununun 9 ncu maddesi mucibince icraî haciz koymak zamanının hulûlünden sonra on gün geçmez.

MADDE 3 — Mükellef, artırma ve eksiltme kanununun 17 nci maddesindeki teminat olarak sayılan şeylerin birisini vererek veya gayrimenkul ipotek ederek muvakkat haczin kaldırılmasını kararı veren komisyondan isteyebilir. Bu talebler komisyonca her işe tercihan karar altına

DAHİLİYE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Tahsilî emval kanununa bazı maddelerin eklenmesine dair kanun lâyihası

MADDE 1 — Bina ve arazi vergilerinden başka vergilerin bulunmuş matrahları üzerine tahakkuk memurluğunca verginin miktarı tahakkuk ettirildikten sonra aşağıda yazılı sebepler varsa tahsilât komisyonları kararile mükellefin haczi caiz mallarının alacak ve haklarının borcu ödemeğe yetecek miktarı üzerine ihtiyatî haciz konabilir:

I - Mükellefin Türkiyede belli ikametgâhı yoksa,

II - Mükellefin vergisini vermemek için mallarını gizlemeğe, kaçırmağa veya kendisi kaçırmağa hazırlandığı yahud mal kaçırdığı veya kendisi kaçtığı anlaşılırsa.

Tahakkuk ettirilen vergi önce mükellefe tebliğ edilmemiş ise ihtiyatî haczin konduğu sırada ve haciz kararile birlikte vergi de tebliğ olunur.

Mükellefin ikametgâhı belli değilse bu tebliğ hukuk usulü muhakemeleri kanununa göre yapılır.

MADDE 2 — Mükellef, ihtiyatî haciz kararının tebliği gününden on gün içinde birinci maddede yazılı şartlara uygun olmadığına dair tetkiki itiraz komisyonlarına yazılı itirazda bulunabilir.

Komisyon itiraz işlerine başka işlerden önce bakar. Haczin tatbikında haczi caiz olmayan malların haczinden dolayı mükellefler o yerin en büyük malmemuruna her zaman şikâyet yolu ile müracaat edebilirler.

Şikâyet üzerine en büyük malmemurunun vereceği karar aleyhine tebliğden itibaren üç gün içinde Tetkiki itiraz komisyonlarına itirazda bulunulabilir. İtiraz komisyonlarının kararları katidir.

Haczolunan şeylere karşı üçüncü şahıslar tarafından ileri sürülecek her türlü iddialar genel hükümlere göre tetkik ve hallolunur.

MADDE 3 — Aşağıda yazılı hallerde ihtiyatî haciz kaldırılır:

I - Vergi, mükellef tarafından ödenirse,

II - Tetkiki itiraz komisyonu tarafından haczin kaldırılmasına karar verilirse,

III - Verginin terkinine dair verilmiş olan

almaz.

MADDE 4 — Muvakkat haciz yüzünden uğranılan zarar ve ziyan Hazinece verilmeğe mahkemeye müracaat olunabilir. Bu suretle ödenen zarar ve ziyanlar müsebbiblerine tazmin ettirilir.

MADDE 5 — Hususî kanunlarında mururu zaman ölçüleri yazılı olmayan vergi ve resimler ile bunların munzam kesirlerinin tamamı veya taksitli ise her taksiti, tahsilinin taallük eylediği malî seneyi takib eden seneden başlamak üzere on sene sonunda mururu zamana uğrar.

Borçlu ecebi memlekette bulunduğu takdirde bu müddet yirmi senedir.

Usulüne göre verilip mükellefe tebliğ edilen haciz ve hapis kararları mururu zamanı durdurur.

Akitler ile sair muamelelerden doğan Hazine alacakları umumî hükümlere tâbidir.

MUVAKKAT MADDE — Beşinci maddenin meriyetinde bu maddeye göre on seneyi bitirmiş olan Hazine alacaklarının bu kanunun neşri tarihinden itibaren üç sene daha takib ve tahsiline devam olunur.

Bu kanunun meriyetinde henüz mururu zaman haddini tamamlamamış olanların kalan müddeti üç seneden aşağı ise bu müddet üç seneye doldurulur. Kalan müddet üç sene ve daha fazla ise on senenin tamamında beşinci madde hük-

Da. E.

karar katilemişse.

MADDE 4 — Mükellef 2490 sayılı arttırma ve eksiltme kanununun 17 nci maddesinde teminat sayılan şeylerin birisini vererek veya bir gayrimenkul ipotek ederek ihtiyatî haczin kaldırılmasını, haciz kararı veren komisyondan isteyebilir. Komisyon bu istek üzerine her isten önce bir karar verir. Bu kararlar aleyhine üç gün içinde Tetkiki itiraz komisyonlarına itiraz edilebilir.

MADDE 5 — Haksız olarak konmuş veya yolsuz tatbik edilmiş ihtiyatî haciz yüzünden doğan zarar ve ziyan Hazinece ödenir.

Hazine ödemediği para için müsebbiblere rücu eder.

MADDE 6 — Hususî kanunlarında müruru zaman müddetleri yazılı olmayan vergi ve resimler ile bunların munzam kesirlerinin tamamı ve taksitli ise her taksidi, tahsilinin taallük eylediği malî yılı takib eden yıldan başlamak üzere beş yıl sonra müruru zamana uğrar.

Borçlu yabancı memlekette ise bu müddet on yıldır.

Usulüne göre verilen kararlarla mükellefin haczi caiz malları, alacak ve hakları üzerine konulan hacizler müruru zamanı keser.

Akitlerle sair muamelelerden doğan Hazine alacakları umumî hükümlere tâbidir.

MUVAKKAT MADDE — Bu kanunun hükmü yürümeğe başladığında 6 ncı maddeye göre beş yılı bitirmiş olan vergi alacaklarının bu kanunun neşri tarihinden itibaren üç yıl daha takib ve tahsiline devam olunur.

Bu kanunun hükmü yürümeğe başladığında müruru zaman müddetini tamamlamamış olanların geri kalan müddeti üç yıldan aşağı ise bu müddet üç yıla doldurulur. Kalan müddet üç yıl ve daha çok ise beş senenin bitiminde 6 ncı mad-

Hfi.

Mal. E.

MADDE 3 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 4 — Bu kanunun hükümlerini yürütmeğe Maliye vekili memurdur.

20 - V - 1934

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
İsmet	Ş. Saracoğlu	Zekâî
Da. V.	Ha. V. V.	Mal. V.
Ş. Kaya	Ş. Kaya	Fuad
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
Hikmet	Ali	M. Celâl
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. Refik	Ali Rana	Muhlis

müne göre muamele yapılır.

MADDE 6 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 7 — Bu kanunun hükümlerini Maliye vekili yürütür.

Da. E.

de hükmüne göre muamele yapılır.

MADDE 7 — Bu kanun neşri tarihinden mu-
teberdir.

MADDE 8 — Bu kanunun hükümlerini Ma-
liye vekili yürütür.

